LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Asiantuntijalausunto

03.10.2024
VN/1251/2024

Eduskunta
valtiovarainvaliokunnan verojaosto

sara.kuitunen@eduskunta.fi

Asiantuntijapyyntö 24.9.2024

HE 107/2024 vp: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajoneuvoverolain 11 §:n ja liitteen muuttamisesta

Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ajoneuvoverolakia siten, että ajoneuvoveroa korotettaisiin yhteensä noin 34 miljoonalla eurolla vuoden 2026 tasossa. Laki tulisi voimaan 1.1.2025, mutta sitä sovellettaisiin vasta 1.1.2026 alkaen kannettavaan veroon. Veronkorotus tehtäisiin ajoneuvoveron perusveroon sekä sähkö- ja hybridihenkilöautojen käyttövoimaveroon. Vuoden 2026 tasossa veronkorotuksesta kohdistuisi sähköautoihin noin 18 miljoonaa euroa ja lataushybrideihin noin 16 miljoonaa euroa. Ei-ladattaviin polttomoottoriautoihin kohdistuva osuus olisi alle puoli miljoonaa euroa.

Hallituksen esitys osittain muuttaa periaatetta, jonka mukaan henkilö- ja pakettiautojen ajoneuvoveron perusvero määräytyy niiden CO2-päästöjen mukaan. Hallituksen esityksessä todetaan, että täyssähköautoilla, ladattavilla hybrideillä ja eräillä pienipäästöisillä ei-ladattavilla hybrideillä olisi jatkossa sama kiinteä verotaso, eikä päästöjen määrä enää vaikuttaisi siihen. Perusveron päästöohjaus alkaisi vasta päästöjen ylittäessä WLTP-mittaustavalla 103 grammaa kilometriltä ja NEDC-mittaustavalla 82 grammaa kilometriltä.

Hallituksen esityksessä muutoksia sähkö- ja hybridiautojen käyttövoimaveroon perustellaan tekniikkaneutraalin laskentamallin ajantasaisuuden tarkastamisella, ja tätä voidaan pitää perusteltuna. Vuodelta 2011 peräisin olevissa laskentaoletuksissa sähkö- ja hybridiautojen ajosuoritteille arvioitiin olevan rajoitteita ja siten oletetut keskimääräiset ajosuoritteet ovat todennäköisesti aliarvioituja eikä käyttövoimaveron suuruus enää riitä esityksen mukaan kompensoimaan käyttövoimien energiaverotuksen eroista syntyvää verohyötyä.

Sähkö- ja lataushybrideillä ei ole enää samanlaisia suoriterajoitteita toimintasäteiden kasvun ja latausinfrastruktuurin laajenemisen myötä.

Ajoneuvoveron korottamisen kohdentaminen nolla- ja vähäpäästöisiin autoihin muuttaa verotuksen päästöohjaavuutta ja lisää hieman päästöjä. Esityksen mukaan veromuutos lisäisi taakanjakosektorin hiilidioksidipäästöjä vuosina 2025–2030 kumulatiivisesti arviolta 0,06 megatonnia. Esityksessä on arvioitu, että veromuutokset lisäisivät lievästi sähköautojen ja lataushybridien vuotuisia kustannuksia verrattuna polttomoottoriautoihin. Kustannusten nousun vuoksi ajoneuvokannassa arvioidaan olevan sähköautoja 10 500 ja lataushybridejä 4 000 ajoneuvoa vähemmän vuoden 2030 loppuun mennessä.

Veronkorotus kohdistuisi todennäköisesti suhteessa voimakkaammin suurituloisimpiin kotitalouksiin, jotka omistavat yleensä uudempia vähäpäästöisempiä autoja.

Johanna Hiltunen
Suunnittelija